

CUPRINS

TITLUL I. CONSIDERAȚII GENERALE CU PRIVIRE LA CONTRACT	1
Capitolul I. Actele, faptele juridice și faptele non-juridice. Unitatea în diversitate a contractului. Factorii de determinare și configurare a contractului	1
<i>Secțiunea 1. Definiția contractului. Delimitarea actelor și faptelor juridice civile de faptele non-juridice</i>	<i>1</i>
§1. Definiția contractului	1
§2. Fundamentul volițional al contractului	2
§3. Faptele juridice	3
§4. Operațiunile non-juridice	4
<i>Secțiunea a 2-a. Autonomia de voință și limitele libertății contractuale</i>	<i>6</i>
§1. Noțiunea autonomiei și libertății de voință contractuală și modul de configurare în sistemul nostru juridic	6
<i>Secțiunea a 3-a. Unitatea în diversitate a contractului, în contextul așa-zisei crize (sau declin) a contractului</i>	<i>11</i>
§1. Caracterul general al reglementării Codului civil în materie contractuală	11
§2. Delimitări între contractul civil și contractul administrativ	12
§3. Factorii economici și sociali de determinare a dreptului contractelor	13
§4. Intervenționismul statal și evoluția dreptului contractelor	16
Capitolul II. Construcția doctrinară privind fundamentele teoretice ale contractului	18
<i>Secțiunea 1. Concepțiile filozofice și doctrinele privind fundamentul teoretic al contractului</i>	<i>18</i>
§1. Doctrina liberalistă și fundamentul filozofic al acesteia	18
§2. Doctrina pozitivistă și fundamentul său filozofic	19
§3. Doctrina școlii sociale	20
§4. Teoria autonomiei de voință	20
4.1. Autonomia de voință ca fundament al contractului	20
4.2. Declinul teoriei autonomiei de voință	21
§5. Teoria pozitivistă și formele de manifestare ale acesteia	25
5.1. Conținutul și variantele teoriei pozitvistice	25
§6. Solidarismul contractual	27
6.1. Generalități	27
6.2. Conceptul de solidarism contractual	27
6.3. Solidarismul contractual și limitele libertății contractuale	29
6.4. Solidarismul contractual și noua abordare a principiului forței obligatorii a contractului	30
6.5. Principiul relativității efectelor contractului în viziunea solidarismului contractual	32
6.6. Mecanismul de operare a solidarismului în faza de executare a contractului	34

Capitolul III. Actuala abordare a contractului în trendul de organizare globală	37
<i>Secțiunea 1. O nouă paradigmă a contractului</i>	37
§1. Instituția contractului, în balansul între vechile și noile principii	37
§2. Temporalitatea juridică a contractului	40
<i>Secțiunea a 2-a. O nouă viziune a reglementării contractului în sistemul juridic intern, european și internațional</i>	42
§1. Convenția de la Roma și normele conflictuale în materia obligațiilor contractuale	42
§2. Contractul și sistemul de drept al Uniunii Europene	43
2.1. Preocupările instituțiilor europene de codificare a dreptului contractelor	43
2.2. Planul de acțiune al Comisiei Europene	47
2.3. Alegerea opțiunilor. Metodele experimentale de armonizare și integrare	47
§3. Dinamica cadrului juridic al contractelor	50
3.1. Mecanismele de dinamică ale dreptului	50
3.2. Raportul dreptului comun cu legile speciale	51
3.3. Comunitarizarea și fundamentalizarea dreptului obligațiilor	52
§4. Contractele și reglementările comerțului internațional	53
Capitolul IV. Fundamentele principale ale contractului	58
<i>Secțiunea 1. Buna-credință și reaua-credință</i>	58
§1. Conceptul de bună-credință, funcțiile și caracterul bunei-credințe	58
1.1. Generalități	58
1.2. Problema definirii conceptului de bună-credință	59
1.3. Funcțiile bunei-credințe	61
1.4. Caracterul ambivalent al bunei-credințe și relația dintre buna-credință, reaua-credință și răspunderea civilă	62
1.5. Buna-credință, normă supremă a dreptului contractului	64
§2. Buna-credință și fundamentele sale morale	65
2.1. Relația dintre buna-credință, loialitatea contractuală, echilibrul contractual și așteptările rezonabile	65
2.2. Echitatea și buna-credință	67
§3. Reaua-credință	68
3.1. Conceptul de rea-credință	68
3.2. Formele de manifestare a relei-credințe în etapa precontractuală	69
3.3. Limitele libertății contractuale în faza negocierilor și răspunderea civilă	70
§4. Reglementarea în Codul civil a bunei-credințe și a relei-credințe în negocierea, încheierea și executarea contractelor	72
4.1. Reglementarea bunei-credințe și relei-credințe în etapa precontractuală	72
4.2. Răspunderea pentru ilicitul precontractual	75
4.3. Buna-credință în executarea contractelor	77
4.4. Funcțiile bunei-credințe în faza executării contractelor	79

4.5. Reperetele conceptului de bună-credință în executarea contractului	79
4.6. Efectele buneii-credințe și releii-credințe în executarea contractului	83
4.7. Buna-credință și coerența contractuală	85
4.8. O nouă viziune a buneii-credințe și a releii-credințe în faza executării contractului	86
<i>Secțiunea a 2-a. Abuzul de drept</i>	87
§1. Noțiunea abuzului de drept și fundamentele acestuia	87
1.1. Delimitări conceptuale	87
1.2. Fundamentele teoretice ale abuzului de drept	88
1.3. Critica teoriilor privind abuzul de drept	90
1.4. Critica teoriei asimilării abuzului de drept cu răspunderea civilă delictuală și cvasidelictuală	91
1.5. Concepția Decretului nr. 31/1954 privind fundamentul teoretic al abuzului de drept	92
§2. Elementele definitorii ale abuzului de drept și modul de abordare a răspunderii civile în materia abuzului de drept. O nouă etică a contractului și a filozofiei privind tehnica de moralizare a contractului în concepția actualului Cod civil	93
2.1. Elementele componente ale abuzului de drept	93
2.1.1. Existența unui drept subiectiv determinat	93
2.1.2. Săvârșirea cu intenție sau din culpă a faptei abuzive	94
2.1.3. Prejudiciul	96
2.2. O nouă etică a contractului	97
2.3. O nouă abordare a răspunderii civile pentru abuzul de drept	99
2.4. O nouă filozofie a mecanismelor de moralizare a contractului	100
2.5. Concepția Codului civil privind abuzul de drept	102
<i>Secțiunea a 3-a. Principiul validității aparenței în drept</i>	104
§1. Aparența în drept și criteriile de aplicare a aparenței în drept	104
1.1. Teoria aparenței în dreptul civil și raportul cu buna-credință	104
1.2. Criteriile legale ale aplicării aparenței în drept	105
§2. Elementele aparenței	106
2.1. Elementele materiale și subiective ale aparenței	106
2.2. Elementele psihologice ale aparenței în drept	109
§3. Efectele aparenței în drept și aplicațiile principiului	110
3.1. Efectele aparenței în drept și fundamentele teoretice ale acesteia	110
3.2. Aplicații ale principiului aparenței în drept	113
3.2.1. Aplicarea aparenței în drept, excepție de la regula <i>quod nullum est, nullum producit effectum</i>	113
3.2.2. Creditorul aparent	114
3.2.3. Mandatul aparent	116
3.2.4. Moștenitorul aparent și proprietarul aparent	118

§4. Aparența în drept și efectele acesteia în materia dreptului de proprietate. Fundamentul justificativ al proprietății aparente _____	119
4.1. Elementele proprietății aparente _____	119
4.2. Efectele teoriei aparenței în drept _____	123
4.3. Fundamentul justificativ al proprietății aparente _____	124
<i>Secțiunea a 4-a. Noile mecanisme principale în orientarea dreptului contractelor</i> _____	125
§1. Principiul coerenței în dinamica dreptului contractelor _____	125
§2. Principiul perenității _____	126
2.1. Conceptul de perenitate. Perenitatea contractului și factorii de menținere a durabilității și eficacității contractului _____	126
2.2. Protecția perenității în contextul neexecutării obligațiilor de către o parte contractantă _____	129
Capitolul V. Clasificarea contractelor _____	132
<i>Secțiunea 1. Importanța și criteriile de clasificare a contractelor</i> _____	132
§1. Importanța clasificării contractelor _____	132
§2. Criteriile de clasificare a contractelor _____	132
<i>Secțiunea a 2-a. Clasificarea contractelor prin dispoziții exprese sau subînțelese ale Codului civil</i> _____	132
§1. Contracte sinalagmatice și contracte unilaterale _____	132
1.1. Criteriul de diferențiere _____	132
1.2. Importanța clasificării _____	134
§2. Clasificarea contractelor în contracte cu titlu oneros și contracte cu titlu gratuit _____	135
2.1. Criteriul clasificării _____	135
2.2. Consecințele clasificării _____	137
2.2.1. Subclasificarea contractelor cu titlu oneros în contracte comutative și contracte aleatorii _____	138
2.2.2. Subclasificarea contractelor cu titlu gratuit în contracte liberalități și contracte dezinteresate _____	139
2.2.2.1. Interesul practic al clasificării _____	140
§3. Clasificarea contractelor în funcție de cerințele de formă, în contracte consensuale, solemne și reale _____	140
3.1. Contractul consensual _____	140
3.2. Contractul solemn _____	141
3.3. Contractul real _____	142
§4. Clasificarea contractelor după modul de executare, în contracte cu executare instantanee și contracte cu executare succesivă _____	143
4.1. Contractele cu executare instantanee sau dintr-o dată _____	143
4.2. Contractele cu executare succesivă _____	143
§5. Clasificarea contractelor după structura lor, în contracte simple, contracte complexe și grupuri de contracte _____	144
5.1. Contractele simple _____	144
5.2. Contractele complexe _____	144
5.3. Grupurile de contracte _____	145
5.4. Ansamblurile de contracte _____	146

§6. Clasificarea contractelor în funcție de cum sunt reglementate de lege (expres sau nu), în contracte numite și nenumite _____	147
6.1. Contractele numite _____	147
6.2. Contractele nenumite _____	147
6.3. Consecințele legate de clasificarea contractelor în contracte numite și contracte nenumite _____	148
§7. Clasificarea contractelor în funcție de modul în care se exprimă voința părților, în contracte negociate și contracte de adeziune _____	148
7.1. Contractele negociate _____	148
7.2. Contractele de adeziune _____	149
§8. Clasificarea contractelor în funcție de efecte și corelația existentă între acestea _____	150
8.1. Contractele constitutive _____	150
8.2. Contractele translative _____	150
8.3. Contractele declarative _____	150
8.4. Contractele principale _____	151
8.5. Contractele accesorii _____	151
Capitolul VI. Interpretarea contractelor _____	152
<i>Secțiunea 1. Noțiunea de interpretare. Conexiunea dintre interpretarea legii și interpretarea contractului. Condițiile interpretării contractului _____</i>	<i>152</i>
§1. Noțiunea de interpretare a legii. Caracterul jurisdicțional al interpretării generale și particulare a legii _____	152
§2. Noțiunea de interpretare a contractului. Rolul judecătorului de interpret al contractului _____	153
§3. Condițiile prealabile și necesare interpretării contractului _____	154
<i>Secțiunea a 2-a. Regulile comune de interpretare a contractelor _____</i>	<i>155</i>
§1. Regulile principale de interpretare a contractelor _____	156
1.1. Interpretarea după voința concordantă a părților _____	156
1.2. Interpretarea clauzelor îndoielnice _____	158
1.3. Interpretarea clauzelor trebuie să se facă în sensul de a produce efecte juridice _____	158
1.4. Interpretarea contractului se reduce numai la ceea ce părțile și-au propus a contracta _____	158
<i>Secțiunea a 3-a. Reguli subsidiare de interpretare a contractelor _____</i>	<i>159</i>
§1. Fundamentele teoretice ale interpretării contractului în favoarea aceluia ce se obligă _____	159
§2. Regulile de interpretare tacite cu care se completează contractul _____	160
§3. Problema obligațiilor implicite _____	161
§4. Procedurile suplative de interpretare a clauzelor incomplete _____	162
TITLUL II. FORMAREA CONTRACTULUI _____	163
Capitolul I. Analiza clasică a realizării acordului de voință _____	163
<i>Secțiunea 1. Structura și modul de formare a contractului _____</i>	<i>163</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Oferta de a contracta _____</i>	<i>164</i>
§1. Noțiunea ofertei _____	164
§2. Condițiile ofertei _____	165
§3. Destinatarul ofertei _____	168

§4. Forța juridică a ofertei _____	168
§5. Caducitatea ofertei _____	170
Capitolul II. Natura juridică a ofertei. Teoriile privitoare la natura juridică a ofertei de a contracta _____	172
<i>Secțiunea 1. Teoria antecontractului _____</i>	172
<i>Secțiunea a 2-a. Teoria răspunderii delictuale _____</i>	173
<i>Secțiunea a 3-a. Teoria răspunderii întemeiate pe obligativitatea actului unilateral _____</i>	174
Capitolul III. Acceptarea ofertei _____	175
<i>Secțiunea 1. Semnificația și condițiile acceptării _____</i>	175
<i>Secțiunea a 2-a. Felurile acceptării _____</i>	177
<i>Secțiunea a 3-a. Retractarea acceptării și natura juridică a acceptării _____</i>	178
Capitolul IV. Momentul și locul încheierii contractului _____	180
<i>Secțiunea 1. Momentul încheierii contractului. Teoriile legate de determinarea momentului încheierii contractului. Importanța determinării momentului încheierii contractului _____</i>	180
§1. Momentul încheierii contractului și importanța determinării acestui moment _____	180
§2. Mecanismul de determinare a momentului încheierii contractului între absenți _____	181
<i>Secțiunea a 2-a. Locul încheierii contractului și importanța determinării acestuia _____</i>	184
§1. Determinarea locului încheierii contractului _____	184
§2. Importanța determinării locului încheierii contractului _____	184
<i>Secțiunea a 3-a. Formarea contractelor în sistemul reglementării comerțului electronic _____</i>	185
§1. Reguli speciale aplicabile formării contractelor în sistemul reglementării comerțului electronic _____	185
§2. Momentul și locul încheierii contractului _____	187
Capitolul V. Conținutul contractului _____	189
<i>Secțiunea 1. Determinarea conținutului contractului în funcție de ofertă și acceptare _____</i>	189
<i>Secțiunea a 2-a. Elementele de determinare a conținutului contractului _____</i>	189
§1. Acordul suficient sau acordul asupra elementelor esențiale _____	189
§2. Clauza de fuziune și clauzele extrinseci _____	189
§3. Clauzele standard _____	190
§4. Clauzele neuzuale _____	191
§5. Clauzele abuzive _____	192
<i>Secțiunea a 3-a. Tehnica de sancționare a clauzelor abuzive _____</i>	195
§1. Sancțiunea clauzelor abuzive în materia contractelor de consum _____	195
§2. Reprimarea clauzelor abuzive în alte contracte decât acelea încheiate între profesioniști și consumatori _____	196
Capitolul VI. Negocierea contractelor _____	198
<i>Secțiunea 1. Negocierile precontractuale _____</i>	198
§1. Negocierea și criteriile de clasificare a contractelor _____	198

§2. Negocierile libere, neorganizate _____	198
Secțiunea a 2-a. Sistemele de negociere _____	201
§1. Conceptul de instrumente și acorduri precontractuale _____	201
§2. Instrumentele precontractuale _____	201
2.1. Documentele publicitare, condițiile generale de contractare, devizul și factura proforma _____	201
2.2. Scrisoarea de intenție _____	202
2.3. Angajamentul de onoare și scrisoarea de confort _____	202
2.4. <i>Joint-venture</i> _____	203
Secțiunea a 3-a. Contracte preparatorii _____	203
§1. Acordul de negociere _____	203
§2. Acordul parțial sau punctajul _____	205
§3. Contractul-cadru _____	206
§4. Pactul de preferință _____	207
Secțiunea a 4-a. Contracte preparatorii care generează obligația perfectării contractului _____	210
§1. Promisiunea unilaterală de a contracta _____	210
§2. Promisiunea sinalagmatică de a contracta _____	213
§3. Pactul de opțiune _____	217
§4. Promisiunea faptei altuia _____	219
 TITLUL III. STRUCTURA CONTRACTULUI _____	 221
Capitolul I. Condițiile esențiale pentru validitatea contractului și delimitarea de alte condiții ale contractului _____	 221
Capitolul II. Consimțământul și condițiile sale de valabilitate _____	 224
<i>Secțiunea 1. Generalități _____</i>	<i>224</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Voința juridică. Consimțământul ca formă de exteriorizare a voinței _____</i>	<i>225</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Condițiile de valabilitate ale consimțământului _____</i>	<i>226</i>
§1. Consimțământul trebuie să fie liber și conștient _____	226
§2. Seriozitatea consimțământului _____	227
§3. Valoarea juridică a voinței interne _____	228
Capitolul III. Protecția juridică a consimțământului _____	 230
<i>Secțiunea 1. Calitatea consimțământului și aspectele de noutate în reglementarea viciilor de consimțământ în actualul Cod civil _____</i>	<i>230</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Viciile de consimțământ _____</i>	<i>231</i>
§1. Eroarea _____	231
1.1. Abordarea erorii esențiale în actualul Cod civil _____	231
1.2. Condițiile erorii, viciu de consimțământ _____	235
1.3. Eroarea asumată _____	237
1.4. Eroarea de comunicare sau transmitere _____	237
1.5. Eroarea comună _____	238
1.6. Eroarea indiferentă _____	238
1.7. Proba și sancțiunea viciului de consimțământ al erorii _____	239
1.8. Adaptarea contractului _____	240

1.9. Comparație între adaptarea contractului afectat de viciul erorii și confirmarea contractului afectat de nulitatea relativă ca urmare a acestui viciu _____	240
§2. Dolul _____	241
2.1. Noțiunea de dol. Elementele de diferențiere a dolului de eroarea spontană _____	241
2.2. Structura dolului legată de dimensiunea delictuală a acestuia _____	242
2.2.1. Elementul material sau obiectiv al dolului _____	242
2.2.2. Elementul subiectiv al dolului _____	244
2.3. Condițiile juridice ale dolului _____	245
2.3.1. Dolul să provină de la una dintre părțile contractante sau să-i fie imputabil acesteia _____	245
2.3.2. Caracterul determinant al erorii provocate _____	246
2.3.3. Dolul trebuie dovedit _____	247
2.4. Sancțiunea dolului _____	247
§3. Violența _____	249
3.1. Reglementarea și definiția violenței. Mecanismul de viciere a consimțământului prin violență _____	249
3.2. Dimensiunea delictuală a violenței _____	249
3.3. Caracterul ilegitim al violenței și constrângerea legitimă legată de valorificarea unui drept subiectiv _____	254
3.4. Structura elementului psihologic al violenței și condițiile juridice ale acestuia _____	254
3.5. Violența săvârșită de un terț _____	255
3.6. Proba și sancțiunea violenței _____	256
§4. Leziunea _____	257
4.1. Privire evolutivă asupra viciului leziunii _____	257
4.2. Noua concepție a actualului Cod civil în privința leziunii _____	258
4.3. Definiția și elementele leziunii _____	259
4.4. Sancțiunea nulității în caz de leziune _____	260
4.5. Efectele anulării contractului lezionar și proba leziunii _____	261
§5. Comparația viciilor de consimțământ _____	262
Capitolul IV. Capacitatea de a contracta _____	264
<i>Secțiunea 1. Capacitatea de a contracta a persoanelor fizice _____</i>	<i>264</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Capacitatea de a contracta a entităților colective _____</i>	<i>268</i>
Capitolul V. Obiectul contractului _____	272
<i>Secțiunea 1. Repere conceptuale _____</i>	<i>272</i>
§1. Noțiunea de obiect al contractului și obiect al obligației _____	272
§2. Relația dintre obiectul contractului, obiectul obligației și obiectul derivat al obligației _____	273
<i>Secțiunea a 2-a. Condițiile de valabilitate ale obiectului obligației _____</i>	<i>274</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Proporționalitatea prestațiilor _____</i>	<i>280</i>
Capitolul VI. Cauza contractului _____	282
<i>Secțiunea 1. Definiția legală a cauzei. Cauza esențială, cauza finală și conceptul de cauză a contractului _____</i>	<i>282</i>

§1. Reglementarea cauzei _____	282
§2. Conceptul de cauză eficientă și cauză finală. Mecanismul juridic al caracterului unitar al cauzei contractului _____	282
<i>Secțiunea a 2-a. Evoluția doctrinei privind cauza contractului</i> _____	284
§1. Conținutul teoriilor și aspectele criticabile legate de natura și caracterul cauzei _____	284
1.1. Teoria clasică asupra cauzei _____	284
1.2. Teoria anticauzalistă _____	285
1.3. Utilitatea și limitele cauzei obiective aparținând teoriei clasice _____	286
§2. Structurarea teoriilor neocauzaliste _____	287
<i>Secțiunea a 3-a. Teoria monistă a cauzei</i> _____	289
§1. Noțiunea și elementele cauzei în dreptul civil contemporan _____	289
§2. Rolul cauzei în asigurarea durabilității contractului _____	291
<i>Secțiunea a 4-a. Condițiile de validitate a cauzei și proba cauzei</i> _____	293
§1. Determinări conceptuale privind existența și falsitatea cauzei în faza încheierii și executării contractului _____	293
§2. Liceitatea și caracterul moral al cauzei _____	296
§3. Proba cauzei _____	298
§4. Sancțiunea neîndeplinirii condițiilor legale privitoare la cauză _____	299
Capitolul VII. Forma contractului _____	301
<i>Secțiunea 1. Principiul consensualismului și formalismul contractual</i> _____	301
§1. Forma contractului în sens restrâns și principiul consensualismului _____	301
§2. Excepțiile de la consensualismul contractual. Clasificarea formalismului contractual _____	302
§3. Formalismul contractual _____	302
3.1. Formalismul indirect sau probatoriu _____	302
3.2. Formalismul substanțial _____	304
3.2.1. Caracterele și condițiile solemnității _____	305
3.2.2. Solemnitatea ad validitatem a contractului sub forma înscrisului autentic _____	306
3.2.3. Solemnitatea ad validitatem a contractului sub forma înscrisului sub semnătură privată _____	307
3.2.4. Echipolența formei și regula simetriei _____	309
3.3. Solemnitatea constând în tradițiunea bunurilor _____	310
<i>Secțiunea a 2-a. Înscrisul ca instrumentum</i> _____	310
§1. Condițiile de validitate ale înscrisurilor și valoarea probatorie a acestora _____	310
§2. Cerința de eficacitate a operațiunii juridice _____	315
Capitolul VIII. Modalitățile contractului _____	318
<i>Secțiunea 1. Repere conceptuale și caracterizarea modalităților în raport de elementele actului juridic</i> _____	318
<i>Secțiunea a 2-a. Modalitatea termenului</i> _____	318
§1. Conceptul de termen ca modalitate a actului juridic și trăsăturile sale definitorii _____	318

§2. Clasificarea și criteriile de clasificare a termenului ca modalitate a actului juridic. Efectele termenului asupra raportului obligațional _____	319
§3. Calculul termenului _____	321
§4. Renunțarea la beneficiul termenului suspensiv _____	322
§5. Decăderea debitorului din beneficiul termenului _____	322
Secțiunea a 3-a. Modalitatea condiției _____	323
§1. Definiția condiției. Comparația dintre modalitatea termenului și aceea a condiției privind modul de operare _____	323
§2. Criteriile de clasificare a condițiilor _____	324
§3. Cerințele de operare ale condiției și de renunțare la condiție _____	326
§4. Efectele condiției suspensive _____	327
§5. Efectele condiției rezolutorii _____	329
Secțiunea a 4-a. Sarcina _____	330
§1. Noțiunea de sarcină și deosebirea de celelalte modalități. Regimul juridic al sarcinii _____	330
§2. Efectele revocării donației _____	332

TITLUL IV. NULITATEA CONTRACTULUI _____ **335**

Capitolul I. Evoluția concepției privind fundamentele teoretice ale nulității _____ **335**

<i>Secțiunea 1. Teoria clasică privind fundamentele teoretice ale nulității</i> _____	335
<i>Secțiunea a 2-a. Concepția teoriei moderne în privința fundamentelor teoretice ale nulității</i> _____	336
<i>Secțiunea a 3-a. Concepția dreptului civil român asupra fundamentelor nulității actului juridic</i> _____	337

Capitolul II. Noțiunea de nulitate și aspectele generale legate de modul de operare. Clasificarea nulităților și criteriile de clasificare _____ **339**

<i>Secțiunea 1. Noțiunea de nulitate. Condițiile și funcțiile nulității</i> _____	339
§1. Definiția nulității _____	339
§2. Funcțiile nulității contractului _____	341
<i>Secțiunea a 2-a. Clasificarea nulităților</i> _____	342
§1. Criteriile de clasificare a nulităților _____	342
1.1. Nulitatea absolută și nulitatea relativă _____	342
1.2. Concepția actualului Cod civil privind nulitatea de drept, judiciară și convențională _____	344
1.3. Nulitatea totală și nulitatea parțială _____	347
1.4. Nulități exprese și nulități virtuale _____	349
1.5. Nulitățile de fond și nulitățile de formă _____	350
§2. Cauzele de nulitate absolută și relativă ale contractului _____	351

Capitolul III. Regimul juridic al nulităților _____ **355**

<i>Secțiunea 1. Abordarea comparativă a regimului juridic al nulității absolute și relative</i> _____	355
§1. Caracterul judiciar al nulităților și modalitatea invocării nulității _____	355
§2. Persoanele care pot invoca nulitatea _____	357
§3. Prescriptibilitatea acțiunii în anulabilitatea contractului _____	359

<i>Secțiunea a 2-a. Problema confirmării actului afectat de nulitate și a altor modalități de validare a actului nul</i>	360
§1. Confirmarea actului nul relativ și condițiile confirmării	360
§2. Distincția dintre confirmare și alte modalități de validare a contractului	362
2.1. Ratificarea	362
2.2. Refacerea contractului	363
2.3. Conversiunea actului nul într-un act valabil	364
§3. Inadmisibilitatea acoperirii prin confirmare a cauzei de nulitate absolută	366
Capitolul IV. Efectele nulității	368
<i>Secțiunea 1. Efectele nulității. Definiția efectelor nulității.</i>	
<i>Cadrul general al efectelor nulității față de părți</i>	368
§1. Principiile efectelor nulității și corelația dintre principii	368
§2. Principiul retroactivității și excepțiile de la acest principiu	370
§3. Principiul <i>restitutio in integrum</i> și modalitățile de realizare a principiului	371
§4. Excepții de la principiul <i>restitutio in integrum</i>	372
§5. Formele restituirii	373
<i>Secțiunea a 2-a. Efectele nulității față de terți</i>	376
§1. Principiul <i>resoluto iure dantis resolvitur ius accipientis</i>	376
§2. Excepțiile de la principiul <i>resoluto iure dantis resolvitur ius accipientis</i>	377
§3. Principiile care înlătură regula <i>quod nullum est, nullum producit effectum</i>	379
3.1. Conversiunea actului juridic civil	379
3.2. <i>Error communis facit ius</i>	381
3.3. Principiul răspunderii civile delictuale	381
<i>Secțiunea a 3-a. Delimitarea instituției nulității actului juridic de alte cauze de ineficacitate ale actului juridic</i>	383
§1. Nulitatea și rezoluțiunea actului juridic	383
§2. Nulitatea și rezilierea actului juridic	384
§3. Nulitatea și revocarea actului juridic	384
§4. Nulitatea și caducitatea actului juridic	385
§5. Nulitatea și inopozabilitatea actului juridic	385
TITLUL V. EFECTELE CONTRACTULUI	387
Capitolul I. Conceptul de obligatoriu și obligaționalul contractual.	
Sfera de acțiune	387
<i>Secțiunea 1. Forța obligatorie a contractului</i>	387
§1. Considerații generale privind efectele contractului	387
§2. Principiul forței obligatorii a contractului	390
§3. Fundamentul teoretic al forței obligatorii a contractului	392
§4. Mecanismul obligaționalului și forța obligatorie a actului juridic	395
§5. Consecințele tehnice ale forței obligatorii a contractului	396
5.1. Executarea întocmai a contractului	396

5.2. Buna-credință în executarea contractului _____	397
5.2.1. Obligația de cooperare a părților în executarea contractului _____	399
5.2.2. Obligația de securitate _____	400
5.3. Regula simetriei contractului și asimetriile _____	402
Secțiunea a 2-a. Limitări ale principiului forței obligatorii a contractului _____	404
§1. Limitări de la principiul forței obligatorii a contractului în raport cu legea _____	404
§2. Limitarea pe cale convențională a forței obligatorii a contractului _____	407
§3. Argumentele teoretice în sprijinul revizuirii contractului pentru impreviziune _____	409
§4. Limitarea judiciară a principiului forței obligatorii a contractului _____	410
§5. Limitarea forței obligatorii a contractului pe calea denunțării unilaterale _____	412
Capitolul II. Principiul relativității efectelor contractului _____	415
<i>Secțiunea 1. Principiul relativității și obligaționalul contractual _____</i>	<i>415</i>
§1. Principiul relativității efectelor contractului. Noțiunea de relativitate _____	415
§2. Sfera limitată de aplicare a principiului relativității efectelor contractului _____	416
<i>Secțiunea a 2-a. Domeniul de aplicare a obligaționalului contractual _____</i>	<i>417</i>
§1. Părțile, terții și categoriile intermediare _____	417
1.1. Părțile contractante _____	418
1.2. Terții _____	419
1.3. Avânzii-cauză _____	420
1.3.1. Succesorii universali sau cu titlu universal _____	421
1.3.2. Succesorii cu titlu particular _____	421
1.3.3. Creditorii chirografari _____	422
§2. Corelația dintre opozabilitate și efecte _____	424
<i>Secțiunea a 3-a. Opozabilitatea contractului față de terți _____</i>	<i>426</i>
§1. Opozabilitatea probatorie și substanțială a contractului _____	426
§2. Opozabilitatea de plin drept și opozabilitatea formalistă _____	427
§3. Raportul dintre cunoașterea efectivă a drepturilor, actelor și faptelor juridice și publicitatea acestora _____	429
§4. Limitele de manifestare ale opozabilității și implicațiile sale practice _____	431
Capitolul III. Excepții de la regula <i>res inter alios acta</i> _____	433
<i>Secțiunea 1. Excepții reglementate de la principiul relativității efectelor contractului _____</i>	<i>433</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Stipulația pentru altul _____</i>	<i>435</i>
§1. Generalități _____	435
§2. Condițiile de valabilitate și eficacitate a stipulației pentru altul _____	436
§3. Acceptarea stipulației de către terțul beneficiar. Semnificația de eficacitate _____	437
§4. Efectele stipulației pentru altul _____	439
4.1. Raportul dintre promitent și stipulant _____	439
4.2. Raportul dintre promitent și terțul beneficiar _____	440
4.3. Raporturile dintre stipulant și terțul beneficiar _____	442

§5. Natura juridică a mecanismului stipulației pentru altul _____	442
Secțiunea a 3-a. Acțiunea directă _____	444
Secțiunea a 4-a. Actele juridice colective _____	446
Capitolul IV. Excepțiile aparente de la principiul relativității efectelor contractului _____	449
Secțiunea 1. Promisiunea faptei altuia (convenția de porte-fort) _____	449
§1. Noțiune _____	449
§2. Condițiile și trăsăturile convenției de porte-fort. Delimitarea de stipulația pentru altul _____	450
Secțiunea a 2-a. Reprezentarea _____	452
§1. Cerințele de validitate ale reprezentării și consecințele nesocotirii acestora _____	452
§2. Efectele și încetarea reprezentării. Explicația caracterului aparent de la excepția relativității efectelor contractului _____	454
Capitolul V. Simulația – excepție aparentă de la principiul opozabilității contractelor față de terți _____	455
Secțiunea 1. Definiția simulației și criteriile de clasificare a formelor simulației _____	455
§1. Cadrul de reglementare și definiția simulației. Scopurile simulației _____	455
§2. Criteriile de clasificare și formele simulației _____	456
§3. Opinii privind fundamentarea simulației prin interpunere de persoane _____	458
Secțiunea a 2-a. Condițiile simulației _____	460
Secțiunea a 3-a. Simulația, tehnică a dedublării realității juridice _____	462
Secțiunea a 4-a. Liceitatea simulației și limitele acesteia _____	463
Secțiunea a 5-a. Efectele simulației _____	464
§1. Efectele simulației în funcție de scopul urmărit _____	464
§2. Efectele simulației în raporturile dintre părți, față de terți și în raporturile dintre terți _____	466
2.1. Efectele simulației în raporturile dintre părți _____	466
2.2. Efectele simulației față de terți și în raporturile dintre terți _____	467
Secțiunea a 6-a. Acțiunea în simulație _____	469
Secțiunea a 7-a. Componentele principale ale simulației _____	471
§1. Liceitatea de principiu a simulației _____	471
§2. Simulația și principiul voinței reale _____	471
§3. Simulația și beneficiul aparentei _____	471
§4. Simulația, tehnică juridică de dedublare a realității _____	472
§5. Principiul neutralității simulației _____	472
§6. Principiul inopozabilității actului secret _____	473
Secțiunea a 8-a. Aspecte de ordin practic privind mecanismul de operare a simulației în funcție de formele acesteia _____	474
§1. Acțiunea în simulație în cazul simulației în forma fictivității _____	474
§2. Acțiunea în simulație în cazul simulației prin deghizare _____	476
§3. Acțiunea în simulație în cazul simulației prin interpunere de persoane _____	478
Secțiunea a 9-a. Proba simulației _____	480
Secțiunea a 10-a. Efectele admiterii acțiunii în declararea simulației _____	481

TITLUL VI. CONSECINȚELE NEEEXECUTĂRII CONTRACTULUI	483
Capitolul I. Remediile neexecutării contractelor sinalagmatice	483
<i>Secțiunea 1. Suportul teoretic al remediilor. Clarificări conceptuale.</i>	
<i>Principiile generale ale remediilor. Clasificarea remediilor și dreptul de opțiune al creditorului</i>	483
§1. Suportul teoretic al remediilor în contractele sinalagmatice	483
§2. Neutralitatea terminologică a actualului Cod civil legată de consecințele neexecutării contractelor sinalagmatice	484
§3. Principiile generale reglementate sau asumate indirect de actualul Cod civil în materia remediilor	486
§4. Clasificarea remediilor și dreptul de opțiune al creditorului	490
<i>Secțiunea a 2-a. Condițiile executării în natură a contractului și specificul executării în funcție de natura obligației</i>	491
§1. Condițiile executării silite în natură	491
§2. Specificul executării silite în funcție de natura obligației	493
2.1. Obligația de a da	493
2.2. Executarea obligației de a face	493
2.3. Executarea obligației de a nu face	494
2.4. Mijloacele indirecte de constrângere a debitorului la executarea obligației de a face și de a nu face	494
<i>Secțiunea a 3-a. Imposibilitatea de executare și riscul în contracte</i>	495
§1. Fizionomia riscului	495
§2. Imposibilitatea inițială și subsecventă de executare	496
§3. Riscurile în contracte ca urmare a încetării contractului pentru imposibilitatea fortuită de executare	499
§4. Riscurile în contractele translativ de proprietate	500
§5. Raportarea teoriei riscurilor la instituții asemănătoare	502
5.1. Riscul și nulitatea	502
5.2. Riscul și caducitatea	503
5.3. Riscul și rezoluțiunea	504
5.4. Riscul și impreviziunea	504
5.5. Teoria riscului și excepția de neexecutare	506
<i>Secțiunea a 4-a. Termenul suplimentar de executare</i>	506
§1. Semnificația termenului suplimentar de executare și procedura acordării acestuia	506
§2. Efectele punerii în întârziere a debitorului și a creditorului	507
§3. Punerea de drept în întârziere, excepție de la regula acordării termenului suplimentar de executare	508
Capitolul II. Remediile speciale ale neexecutării contractelor sinalagmatice	510
<i>Secțiunea 1. Excepția de neexecutare</i>	510
§1. Definiția și reglementarea excepției de neexecutare	510
§2. Fundamentul excepției de neexecutare	511
§3. Condițiile excepției de neexecutare	512
§4. Tehnica de operare a excepției de neexecutare	515
§5. Efectele excepției de neexecutare	516
§6. Funcțiile excepției de neexecutare	517

Secțiunea a 2-a. Rezoluțiunea contractului	517
§1. Reglementarea rezoluțiunii în noul și vechiul Cod civil. Funcțiile și reperate rezoluțiunii în concepția vechiului Cod civil	517
1.1. Cadrul de reglementare generală și specială a rezoluțiunii și rezilierii în actualul Cod civil	517
1.2. Reglementarea rezoluțiunii în vechiul Cod civil	518
1.3. Reperate rezoluțiunii judiciare în reglementarea vechiului Cod civil	521
1.4. Efectele rezoluțiunii în vechiul Cod civil	523
§2. Concepția noului Cod civil privind rezoluțiunea. Locul rezoluțiunii în ierarhia remediilor. Dreptul de opțiune	525
2.1. Cadrul de reglementare a rezoluțiunii și rezilierii în noul Cod civil	525
2.2. Locul rezoluțiunii în ierarhia remediilor și dreptul de opțiune al creditorului	526
2.3. Reperate rezoluțiunii în noul Cod civil	530
§3. Clasificarea și condițiile rezoluțiunii. Reducerea prestațiilor	535
3.1. Clasificarea rezoluțiunii	535
3.2. Condițiile rezoluțiunii	537
3.2.1. Condiția neexecutării rezolutorii	537
3.2.2. Criteriile de determinare a neexecutării rezolutorii	540
3.3. Repere de determinare a neexecutării rezolutorii în noul Cod civil și legislația specială	542
3.4. Condițiile neexecutării rezolutorii convenționale. Pactele comisorii	545
3.5. Rezoluțiunea anticipată	548
§4. Cerințele formale ale rezoluțiunii	549
4.1. Cerințele formale ale rezoluțiunii judiciare	549
4.2. Rezoluțiunea convențională – pactele comisorii. Condițiile formale	551
4.3. Condițiile formale ale rezoluțiunii unilaterale	551
4.4. Rezilierea	553
§5. Legitimarea în exercitarea rezoluțiunii	554
§6. Efectele rezoluțiunii și rezilierii	556
6.1. Concepția Codului civil privind fundamentul dreptului la restituirea prestațiilor	556
6.2. Modul de operare și fundamentele excepțiilor justificate de la efectul desființării contractului prin rezoluțiune	557
6.3. Restituirea prestațiilor	558
6.4. Efectele restituirii față de terți	561
6.5. Rezoluțiunea în viziunea dreptului internațional și a proiectelor europene de codificare a dreptului contractelor	563
Capitolul III. Răspunderea civilă	566
Secțiunea 1. Executarea obligației contractuale prin echivalent și răspunderea civilă contractuală	566
§1. Delimitări conceptuale	566
§2. Concepția Codului civil privind răspunderea civilă	569

§3. Principiul non-cumulului răspunderii civile contractuale cu răspunderea civilă delictuală _____	570
Secțiunea a 2-a. Răspunderea contractuală pentru fapta altuia _____	573
§1. Răspunderea contractuală pentru fapta altuia, excepție de la caracterul direct și personal al răspunderii _____	573
§2. Condițiile răspunderii contractuale pentru fapta altuia _____	575
2.1. Obligația contractuală a debitorului trebuie executată prin altul _____	575
2.2. Terțul introdus în executarea contractului trebuie să fie desemnat voluntar de către debitorul din contractul principal _____	576
2.3. Debitorul din contractul principal să nu fi fost scutit de răspundere de către creditorul său contractual _____	576
2.4. Neexecutarea obligației contractuale de către debitorul principal trebuie să fie cauzată de fapta ilicită și culpabilă a terțului interpus în executarea contractului _____	577
§3. Fundamentul răspunderii contractuale pentru fapta altuia _____	579
Capitolul IV. Răspunderea civilă contractuală _____	581
Secțiunea 1. Considerațiile generale privind răspunderea civilă contractuală _____	581
§1. Particularitățile răspunderii civile contractuale _____	581
§2. Enunțarea condițiilor răspunderii contractuale _____	583
Secțiunea a 2-a. Fapta ilicită cauzatoare a prejudiciului _____	584
§1. Neexecutarea obligațiilor contractuale. Conceptul de neexecutare a obligațiilor contractuale _____	584
1.1. Neexecutarea totală sau parțială a obligațiilor _____	584
1.2. Executarea necorespunzătoare a contractului _____	585
1.3. Dovada faptei ilicite _____	585
1.4. Întârzierea în executarea obligațiilor _____	587
§2. Obligația de securitate _____	588
2.1. Executarea obligației de securitate _____	588
2.2. Reglementări naționale care consacră obligația de securitate și informare a consumatorului _____	590
§3. Obligația de informare _____	592
Secțiunea a 3-a. Vinovăția _____	593
§1. Răspunderea contractuală și fundamentul său subiectiv _____	593
1.1. Conceptul de vinovăție în reglementarea actualului Cod civil _____	593
1.2. Vinovăția și dovada culpei contractuale _____	595
§2. Cauzele exoneratoare de răspundere și efectele acestora _____	597
2.1. Fundamentele teoretice ale efectelor exoneratoare de răspundere _____	597
2.2. Caracterele cazului fortuit și ale forței majore _____	599
2.3. Efectele exoneratoare de răspundere ale forței majore și ale cazului fortuit _____	602
2.4. Condițiile de acțiune ale imposibilității de executare a obligațiilor debitorului, generate de forța majoră și cazul fortuit _____	602
2.5. Efectele imposibilității de executare a obligațiilor debitorului, pricinuite de forța majoră și cazul fortuit _____	603

2.6. Exonerarea de răspundere a debitorului pentru fapta victimei sau a terțului	604
2.7. Clauzele contractuale de excludere, limitare și agravare a răspunderii	605
<i>Secțiunea a 4-a. Raportul de cauzalitate</i>	606
§1. Raportul de cauzalitate, condiție a răspunderii contractuale	606
1.1. Importanța raportului de cauzalitate	606
1.2. Premisele specificității raportului de cauzalitate în materia răspunderii contractuale	607
1.3. Criteriile doctrinale propuse în determinarea raportului de cauzalitate	608
§2. Abordarea cauzalității în sistemul dreptului românesc	610
2.1. Criterii de determinare a raportului de cauzalitate în sistemul dreptului românesc	610
2.2. Sistemul indivizibilității cauzei cu condițiile	611
2.3. Raportul de cauzalitate în reglementarea noului Cod civil	612
<i>Secțiunea a 5-a. Prejudiciul patrimonial în materie contractuală și repararea acestuia</i>	613
§1. Definiția și clasificarea prejudiciilor	613
1.1. Definiția prejudiciului. Prejudiciul, condiție și măsură a răspunderii	613
1.2. Clasificarea prejudiciilor	615
1.3. Particularitățile celor trei categorii de prejudicii	616
1.4. Modalitățile de reparare a prejudiciilor patrimoniale, morale și corporale	617
§2. Prejudiciul patrimonial. Clasificarea daunelor-interese și problema cumulului daunelor-interese	618
2.1. Condițiile reparării prejudiciilor patrimoniale	618
2.2. Clasificarea și cumulul daunelor-interese	624
2.3. Modalitățile de evaluare a daunelor-interese	626
§3. Evaluarea judiciară a prejudiciului	626
§4. Evaluarea legală a prejudiciului	631
4.1. Conceptul de daune moratorii. Clasificarea și funcțiile daunelor moratorii	631
4.2. Problema naturii juridice a actualizării creanței bănești și a cumulului acesteia cu dobânda, în viziunea vechiului Cod civil	635
4.3. Concepția actualului Cod civil privind cumulul creanței actualizate cu dobânzile. Problema competenței și condițiile de actualizare	636
§5. Evaluarea convențională a prejudiciului (Clauza penală)	639
5.1. Condițiile și limitele modificării convenționale a răspunderii civile contractuale	639
5.2. Funcțiile clauzei penale marcate de Codul civil din 1864, de doctrină și de actualul Cod civil	640
5.3. Teoriile privitoare la natura juridică a clauzei penale	641
5.4. Concepția actualului Cod civil privind funcțiile clauzei penale și relația dintre acestea	641
5.5. Caracterele juridice ale clauzei penale	642

5.6. Consecințele decurgând din natura contractuală a clauzei penale	644
5.7. Regimul juridic al clauzei penale în cazul obligațiilor divizibile și indivizibile	645
5.8. Mutabilitatea clauzei penale	645
<i>Secțiunea a 6-a. Prejudiciile nepatrimoniale</i>	647
§1. Conceptul multiform de prejudiciu nepatrimonial și relația dintre natura drepturilor încălcate și natura prejudiciului	647
1.1. Definiție și precizări terminologice	647
1.2. Relația dintre natura drepturilor încălcate și natura prejudiciului cauzat	648
§2. Răspunderea și modalitățile de reparare a prejudiciilor nepatrimoniale. Concepțiile privind repararea patrimonială a prejudiciilor nepatrimoniale	649
2.1. Reglementarea răspunderii pentru prejudiciile nepatrimoniale și modalitățile de reparare a acestora	649
2.2. Opiniile doctrinei referitoare la reparația bănească a prejudiciilor nepatrimoniale	653
§3. Criteriile de apreciere a prejudiciilor nepatrimoniale și de cuantificare a compensațiilor bănești	656
3.1. Criteriile de apreciere a prejudiciilor nepatrimoniale	656
3.2. Cuantificarea valorică a compensațiilor bănești	657
§4. Prejudiciile corporale	658
4.1. Natura specială a prejudiciilor corporale și reflexul în planul reparației acestora	658
4.2. Repararea prejudiciilor patrimoniale rezultând din nerealizarea câștigului din muncă	660
4.3. Caracterul hotărârilor judecătorești de acordare a despăgubirilor	662
§5. Conceptul de prejudiciu de agrement și caracterul său dual. Criteriile de evaluare a măsurilor compensatorii	663
§6. Repararea prejudiciilor corporale, morale și materiale. Repararea prejudiciului prin ricoșeu	666
6.1. Componenta patrimonială a prejudiciului corporal cauzat victimei	666
6.2. Repararea prejudiciilor prin ricoșeu cauzate victimei indirecte în cazul decesului victimei imediate	667
<i>Secțiunea a 7-a. Răspunderea contractuală de securitate privind viața și integritatea corporală a persoanei, decurgând din contractul de transport</i>	669
§1. Obligația de securitate datorată călătorului și consecințele decurgând din încălcarea acestei obligații	669
§2. Valorificarea dreptului la repararea prejudiciului în cazul contractului de transport. Măsurile de garantare a reparării prejudiciului pe calea asigurării	673
BIBLIOGRAFIE	677